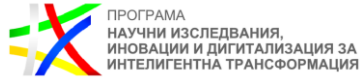

Съфинансирано от
Европейския съюз

1/9/2024

X

Signed by: Radoslav Blagoev Rizov

Утвърдил:.....

РАДОСЛАВ РИЗОВ

*Ръководител на Управляващия орган на
Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна
трансформация“ 2021-2027*

Индикативен план за оценка на Програмата за научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация 2021 2027 г.

Одобрен от КН на ПНИИДИТ на 17 ноември 2023 г.

София, Април 2023 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

I.	Цел, обхват и координация на плана	4
II.	Обхват и обосновка на плана за оценка.....	9
III.	Основни критерии за оценка.....	10
IV.	Основни принципи при провеждане на оценка на ПНИИДИТ	11
V.	Стратегия за гарантиране използването на резултатите от проведените оценки на ПНИИДИТ и осигуряване на публичност	12
VI.	Планирани оценки	13
VII.	Методи за оценка.....	22
VIII.	Индикативен график.....	23

Използвани съкращения

АМС	Администрация на Министерски съвет
БФП	Безвъзмездна финансова помощ
ГДЕФК	Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“
ЕЗФРСР	Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони
ЕК	Европейска комисия
ЕО	Екологична оценка
ЕС	Европейски съюз
ЕСИФ	Европейски структурни и инвестиционни фондове
ЕСФ+	Европейски социален фонд плюс
ЕФМДРА	Европейски фонд за морско дело, рибарство и аквакултури
ЕФСУ	Европейски фондове за споделено управление
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ИАПО	Изпълнителна агенция „Програма за образование“
ИП	Отдел „Изпълнение на проекти“
ИСУН 2020	Информационна система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в България за периода 2021-2027
КН	Комитет за наблюдение
КФ	Кохезионен фонд
МЗ	Междинно/и звено/а
МЕУ	Министерство на електронното управление
МИР	Министерство на иновациите и растежа
МСП	Малки и средни предприятия
НГО	Насочваща група по оценка
НСИ	Национален статистически институт
ПНИИДИТ	Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ 2021-2027
ППД	Отдел „Подбор на проекти и договаряне“
SFC	Компютъризирана информационна система за обмен на данни на Европейската комисия SFC
СО	Сертифициращ орган
СИЦ	Съвместен изследователски център
СП	Споразумение за партньорство
СУК	Система за управление и контрол

Съфинансирано от
Европейския съюз

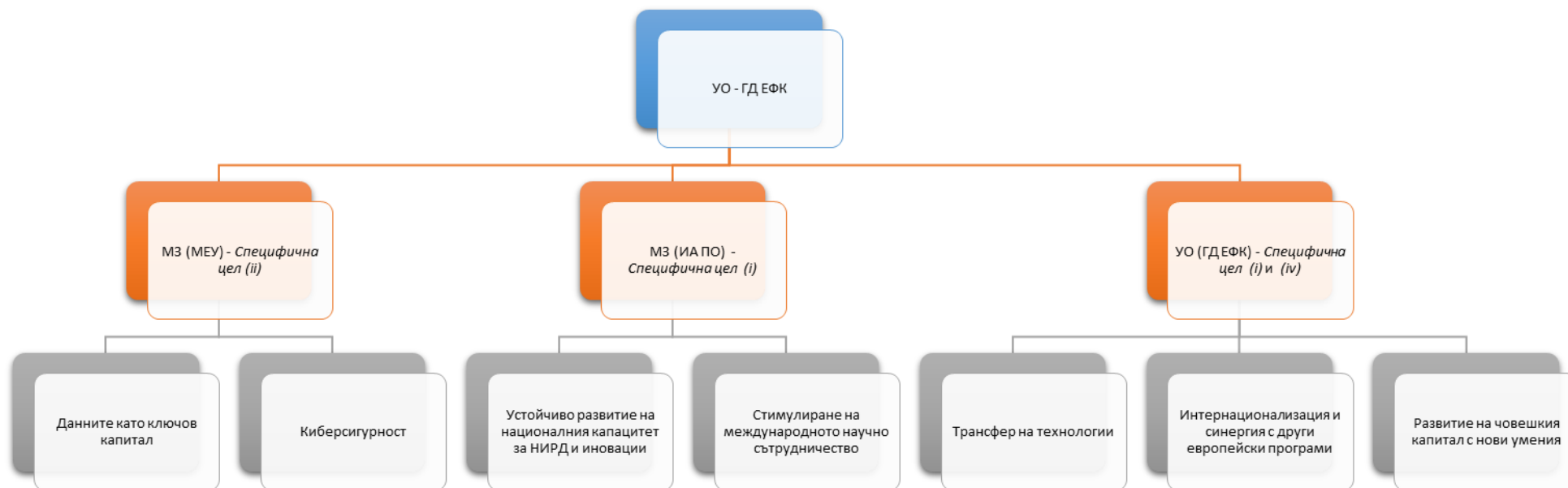

ПРОГРАМА
НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ,
ИНОВАЦИИ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТНА ТРАНСФОРМАЦИЯ

УО	Управляващ орган
ЦКЗ	Централно координационно звено

Органиграма ПНИИДИТ

I. Цел, обхват и координация на плана

I.1 Цел и задачи на индикативния план за оценка

Основните елементи на плана за оценка на Програмата за научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация 2021-2027 г. (ПНИИДИТ) са определени в Регламент (ЕС) № 1060/2021 г., както и Регламент (ЕС) № 1058/2021 г. Регламент (ЕС) № 1060/2021 определя основните изисквания по отношение на предназначението и целите на оценката (член 44, параграф 1 и чл. 45), използването на показатели (член 16, параграф 1), осигуряването на ресурси и капацитет (член 36, параграф 1), както и отговорностите и независимостта във връзка с оценките (член 44, параграф 3).

В Регламент (ЕС) № 1058/2021 г. е уточнено изискването за използване на показатели (член 8), включително установяването на общ набор от показатели за оценка на изпълнението на програмата (Приложение I към Регламент (ЕС) № 1058/2021 г.), както и допълването им със специфични за ПНИИДИТ показатели за краен продукт и резултат.

В член 44, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1060/2021 е указано, че с цел подобряване качеството на разработване и изпълнение на програмите, държавата членка или управляващият орган прави оценка на програмите въз основа на един или няколко от следните критерии: ефективност, ефикасност, относимост, съгласуваност и добавена стойност за Съюза. Оценките могат да обхващат и други приложими критерии като приобщаване, недискриминация и видимост. В този контекст Управляващият орган (УО) на ПНИИДИТ следва да гарантира извършването на междинен преглед и оценка за програмен период 2021-2027 (член 18, параграф 2), които трябва да бъдат завършени и представени на ЕК до 31 март 2025 г. и оценка на въздействието - до 30 юни 2029 г. (член 44, параграф 2).

За целите на извършването на оценки на програмата по време на програмния период Управляващият орган изготвя план за извършване на оценка, който представя за одобрение от Комитета за наблюдение не по-късно от една година след решението за одобряване на програмата (член 44, параграф 6).

Допълнителни насоки и указания на ЕК във връзка с оценката са:

- Програмен период 2021-2027 г., Работен документ на службите на Комисията: Изпълнение, мониторинг и оценка на Европейския фонд за регионално развитие, Кохезионния фонд и Фонда за справедлив преход през 2021-2027 г., юли 2021 (*Commission staff working document: Performance, monitoring and evaluation of the European Regional Development Fund, the Cohesion Fund and the Just Transition Fund in 2021-2027*). Документът е предназначен предимно за национални и регионални програмни органи. Той илюстрира как новият наръчник с правила осигурява систематичен подход към изпълнението и определя контекста, в който ще се използват общите показатели за продукт и резултат в регламентите на фонда. Описанията на общите показатели за крайни продукти и резултати са приложени към работния документ, за да ръководят програмите при използването, събирането и докладването на надеждни данни за наблюдение на изпълнението;
- EVALSED: Ресурс за оценка на социално-икономическото развитие (*EVALSED: The resource for the evaluation of Socio-Economic Development; Evalsed Sourcebook: Methods and Techniques*).

Общата цел на Плана за оценка е да се гарантира, че се предприемат достатъчно и подходящи дейности по оценката, които да бъдат успешно интегрирани в процеса на управление и изпълнение на програмата. Конкретни задачи на плана за оценка са:

- Определяне на основни теми/области, които да бъдат обект на оценка;
- Подобряване на качеството на оценките чрез подходящо планиране, вкл. чрез идентифициране и събиране на необходимата информация;
- Предоставяне на възможност за информирано управление на програмата и вземане на управленски решения на базата на заключенията, получени от оценките;
- Улесняване синтеза на данните от различни страни-членки от страна на ЕК и обмяната на налични доказателства;
- Подсигуряване на подходящи ресурси за финансиране и управление на оценките.

I.2 Структура за управление и координация на дейностите по оценка на ПНИИДИТ

Процесът по организация, координация и провеждане на оценки на ПНИИДИТ е ясно дефиниран в отговорностите на УО в тясно сътрудничество с всички институции, включени в изпълнението на програмата. При изпълнението на приоритетите на ПНИИДИТ основната информация се получава от отделите в Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“ (ГДЕФК), от институцията/ите, на които са поверени задачи по изпълнението на финансови инструменти, институционалните бенефициенти, както и от Междинните звена (МЗ) по програмата (Изпълнителна агенция „Програма образование“ и Министерство на електронното управление).

Основен източник за получаване на информация за изпълнението на ПНИИДИТ е Информационната система за управление и наблюдение ИСУН 2020.

Основните структури, които участват при оценката на ПНИИДИТ на всички нива са:

- Управляващ орган на ПНИИДИТ;
- Междинни звена на ПНИИДИТ;
- Европейска комисия;
- Комитет за наблюдение на ПНИИДИТ;
- Междуведомствената работна група за оценка на Европейските фондове при споделено управление (ЕФСУ) на национално ниво;
- Мрежа за оценка към Генерална дирекция „Регионална и селищна политика“;
- Институцията/ите, на които са поверени задачи по изпълнението на финансовите инструменти и институционалните бенефициенти.

I.2.1 Управляващ орган и Междинни звена на ПНИИДИТ – организация на процеса на оценка

Процедура по координация с Междинните звена и отделите в УО

Процесът по оценка в УО се осъществява в тясно сътрудничество с Междинните звена и всички отдели в структурата на ГДЕФК. Повечето от мониторинговите данни се получават чрез Информационната система за управление и наблюдение ИСУН 2020, като с оглед ефективното изпълнение на функциите по оценка се осъществява и постоянна комуникация и обмен на данни между сектор ПНИИДИТ и Междинните звена и останалите сектори и отдели в ГДЕФК.

Наред с останалите данни, при координацията и изпълнението на оценката се получават и анализират:

- Данни за сключени договори, предоставени от Междинните звена и от отдел „Подбор на проекти и договаряне“.
- Мониторингови данни, предоставени от Междинните звена и от сектор „Техническо изпълнение“, отдел „Изпълнение на проекти“.
- Финансови данни, предоставяни от Междинните звена и от отдел „Финансово управление“.
- Данни от одитни доклади и риск-регистър на УО и Междинните звена, предоставяни от отдел „Управление на риска контрол и сигурност“ и съответните отговорни отдели в МЗ.

Сектор ПНИИДИТ в отдел „Програмиране“ изисква необходимата информация от отговорния отдел в УО/ МЗ като прилага примерен образец за структурата на исканата информация.

Насочваща група по оценка към Управляващия орган

При необходимост може да се създаде Насочваща група по оценка (НГО) към Управляващия орган. ЕК препоръчва сформирването на Насочваща група по оценка към Управляващия орган (Evaluation Steering Group), която да има за задача да координира процеса по оценка. Насочващата група по оценка се сформира при необходимост и по преценка на Ръководителя на УО. Тя има едновременно институционално-представителна и техническо-методическа функция.

В ролята на институционално-представителна функция, НГО гарантира, че интересите на всички основни заинтересовани страни/ партньори са взети под внимание, и че институциите, които евентуално трябва да предприемат действия са включени. Важно е също така да се гарантира, че НГО изпълнява задачите си, без конфликт на интереси.

По отношение на техническо-методическата си функция, НГО защитава техническото качество на оценката от методическа гледна точка и е гаранция за независимост на оценката, като може да включва научни експерти или специалисти в съответната област на оценка. В своя технически капацитет, НГО може да дава съвети относно заданията за обществените поръчки; подкрепя работата по оценка, например чрез улесняване на достъпа до документация и данни, необходими за извършване на оценка; оценява качеството на документите, които се изготвят.

1.2.2 Координация с институцията/ите, на които са поверени задачи по изпълнението на финансовите инструменти и институционалните бенефициенти

При извършването на специфични оценки, свързани с изпълнението и резултатите от приложението на финансовите инструменти по Приоритет 1 на ПНИИДИТ и изпълнението на проекти от страна на институционалните бенефициенти, съответните институции предоставят информация и данни за целите на оценката на ПНИИДИТ и участват в интервюта при необходимост. Всяка една участваща институция определя експерт(и), които да подпомагат сектор ПНИИДИТ, отдел „Програмиране“ в УО, чрез предоставяне на необходимата информация, организиране на срещи и т.н. Бенефициентите събират необходимите мониторингови данни, които предоставят на УО/ Междинните звена. При различните изследвания, анализи и оценки, съответните отдели на институцията/ите, на които са поверени задачи по изпълнението на финансовите инструменти и/или институционалните бенефициенти ще бъдат включвани в провеждането на интервюта, попълване и/или разпространение на въпросници и други инструменти, прилагани по време на изпълнение на съответната оценка.

I.2.3 Комитет за наблюдение на ПНИИДИТ

КН на ПНИИДИТ следи напредъка в постигането на целите и изпълнението на приоритетите на Програмата въз основа на предоставените от УО документи и информация. КН на ПНИИДИТ осъществява следните функции по отношение на оценката:

- Разглежда и одобрява Плана за оценка на ПНИИДИТ и всяко негово изменение, включително когато се явява част от общ план за оценка. Съгласно чл. 44 (6) от Регламент (ЕС) № 1060/2021 г. Планът за оценка на ПНИИДИТ се представя за одобрение от страна на Комитета за наблюдение най-късно една година след решението за одобрение на Програмата;
- Получава информация от УО на ПНИИДИТ относно резултатите, заключенията и препоръките от извършените оценки на ПНИИДИТ;
- Отправя искания към УО на ПНИИДИТ за провеждане на допълнителни специфични анализи/ оценки (невключени в Плана за оценка на ПНИИДИТ), когато е необходимо;
- Разглежда напредъка, постигнат в изпълнението на Плана за оценка и последващите мерки във връзка със заключенията и препоръките от проведените оценки;
- Може да отправя коментари към УО на ПНИИДИТ относно изпълнението и оценката на Програмата и извършва мониторинг на действията, предприети вследствие на неговите коментари.

В изпълнение на посочените задължения, КН на ПНИИДИТ се явява един от потребителите на резултатите от оценките на ПНИИДИТ.

I.2.4 Междуведомствена работна група за оценка на Европейските фондове при споделено управление (ЕФСУ) на национално ниво

Междуведомствената работна група за оценка на ЕФСУ е създадена със Заповед № Р-111/12.05.2015 г., посл. изм. със Заповед № Р-211/26.09.2022 г. на заместник министър-председателя по управление на европейските средства, на основание чл. 11, ал. 7 от Устройствения правилник на Министерския съвет и неговата администрация и във връзка с чл.1, ал.2, т.16 от Постановление № 70 на Министерския съвет от 2010 г. за координация при управлението на средствата от Европейския съюз.

Членове на работната група са представители на Централното координационно звено, на управляващите органи на програмите, съфинансирани от ЕФСУ, на „Фонд мениджър на финансови инструменти в България“ ЕАД (ФМФИБ) и на Националния статистически институт.

Основната роля на Работната група (РГ) е да подпомага заместник министър-председателя, съгл. чл. 5, ал. 1, т. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и неговата администрация, Централното координационно звено (ЦКЗ) и управляващите органи при координацията на планирането и извършването на оценки на изпълнението на Европейските структурни и инвестиционни фондове за програмен период 2014-2020 г. (ЕСИФ) и Европейските фондове при споделено управление за програмен период 2021-2027 г. (ЕФСУ).

Работната група има следните функции и задачи:

1. Осигуряване на централна координация на оценката на програмите, съфинансирани от ЕСИФ и ЕФСУ;

2. Обсъждане на инициативите на Европейската комисия (ЕК) по отношение на оценката на ЕФСУ, включително резултатите и документите, произтичащи от работата на Мрежата за оценка към Генерална дирекция „Регионална и селищна политика“ и Партньорството за оценка към Генерална дирекция „Заетост, социални въпроси и приобщаване“ на Европейската комисия;
3. Подпомагане на УО в разработването на планове за оценка на програмите съгласно чл.44, параграф 5 на Регламент (ЕС) 2021/1060 и тяхното последващо изпълнение;
4. Участие в разработването на националния план за оценка на Споразумението за партньорство за програмен период 2021-2027 г.;
5. Подпомагане на ЦКЗ при извършването на оценки на Споразумението за партньорство и при оценки по хоризонтални теми, свързани с изпълнението на Споразумението за партньорство и програмите;
6. Обсъждане на резултатите, заключенията и препоръките от извършените оценки по хоризонтални теми, свързани с изпълнението на Споразумението за партньорство и програмите;
7. Осигуряване на обмен на добри практики по отношение оценката на програмите съфинансирани от ЕФСУ, между управляващите органи, ЦКЗ и НСИ, както и между УО, ЦКЗ и НСИ и аналогични институции на други държави-членки;
8. Преглед на напредъка по индикаторите в рамките за изпълнение на програмите, съфинансирани от ЕФСУ, и обсъждане на потенциални рискове от непостигане на етапните цели, заложи в рамките за изпълнение, както и мерки за минимизиране на тези рискове.

I.2.5 Мрежа за оценка към Генерална дирекция „Регионална и селищна политика“ на Европейската комисия

Мрежата за оценка се състои от представители на държавите-членки, които са отговорни за оценката на политиката на сближаване. Тя заседава два-три пъти годишно и се председателства от отдела за оценка на Генерална дирекция „Регионална и селищна политика“ на ЕК.

Мрежата за оценка е важен форум за дискусии между Европейската комисия и държавите-членки по въпроси, засягащи оценката на политиката на сближаване, включително методически указания, индикатори, планове за оценка, напредък по отношение на оценките, които се предприемат от Европейската комисия и държавите-членки, както и резултатите от оценките и тяхното приложение. Мисията на мрежата е и да се улесни обмена на опит и добри практики между държавите-членки с цел укрепване на капацитет за оценка в рамките на Европейския съюз. Комуникацията от страна на ГДЕФК с мрежата се осъществява от сектор ПНИИДИТ в отдел „Програмиране“.

I.2.6 Европейска комисия

Представители на Европейската комисия са включени индиректно в процеса на оценка и посредством участието си като наблюдатели в заседанията на КН, но освен това дава препоръки относно получения проектоплан и преди това чрез бюро за помощ за оценка. Комисията работи в тясно сътрудничество със страните-членки по отношение обмена на информация (включително данни от мониторинга) и правилното и навременно приложение на препоръките от оценките. В допълнение, съгласно чл. 45, параграф 1 Комисията до края на 2024 г. извършва междинна оценка, при която разглежда ефективността, ефикасността, относимостта, съгласуваността и добавената

стойност от Съюза на всеки от фондовете. Комисията може да използва цялата относима информация, която вече е на разположение в съответствие с член 128 от Финансовия регламент. Съгласно чл. 44 (2) от Регламент (ЕС) № 1060/2021 г. до 31.12.2031г. Комисията прави ретроспективна оценка, с която разглежда ефективността, ефикасността, относимостта, съгласуваността и добавената стойност от Съюза на всеки от фондовете. За ЕФРР, ЕСФ+, Кохезионния фонд и ЕФМДРА тази оценка акцентира по-специално върху социалното, икономическото и териториалното въздействие на изброените фондове във връзка с целите на политиката, посочени в член 5, параграф 1. Резултатите от ретроспективната оценка Комисията публикува на своя уебсайт и ги съобщава на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите. Извън тези си задължения, Комисията издава насоки относно плановете за оценка, методите и техниките за провеждане на оценки и анализ на данните и др.

I.2.7 Извършване на оценките

С оглед гарантиране на безпристрастност и независимост (чл.44, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/1060) предвидените в плана оценки ще се изпълняват основно посредством ползването на външни изпълнители, подбрани чрез процедури на основата на ясно дефинирани критерии, гарантиращи качество и професионализъм, при спазване на разпоредбите на Закона за обществените поръчки.

- II. **Целите на оценката са от съществено значение, защото те са предпоставка за формулиране на подходящи въпроси за оценка и избор на адекватни дизайн и методи. За да се гарантира диалога и участието на заинтересованите страни се предвижда и организирането на допитвания, въпросници, проучвания и работни срещи с тях. Обхват и обосновка на плана за оценка**

В Регламент (ЕС) № 1060/2021 г. със задължителен характер са определени следните видове оценки:

- **предварителна оценка на финансовите инструменти** съгласно член 58, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/1060, която вече е извършена;
- **оценка на резултатите от междинния преглед/ междинна оценка** на всяка програма, която включва предложение за окончателното разпределяне на сумата за гъвкавост, посочена в член 86, параграф 1, втора алинея, която се представя на ЕК до 31 март 2025 г. (чл.18, параграф 1);
- **оценка на въздействието**, която следва да бъде извършена за всяка програма в срок до 30.06.2029 г.

През програмния период, при необходимост поради трудности, забавяне в изпълнението или други непредвидени обстоятелства, могат да бъдат осъществени и следните видове оценки:

- **текущи/тематични оценки** (оценки през целия програмен период);
- **ad hoc оценки**;
- **последваща оценка** (ex-post) (след приключване на програмния период, извършва се от ЕК).

Планът за оценка съдържа списък на оценките, които УО планира да проведе през програмния период, като той не включва вече проведената предварителна оценка на подходящата подкрепа от фондовете чрез финансови инструменти по ПНИИДИТ.

Въз основа на разработения План за оценка през програмния период УО гарантира извършването на подходящи и навременни оценки, включително за оценяване на ефективността, ефикасността, относимостта, съгласуваността, добавената стойност от Съюза и въздействието на програмата, както и че резултатите и препоръките от всяка оценка ще бъдат проследявани.

В периода 2021-2027 г. е поставено ясно разграничение между задачите на държавите-членки и ЕК. Акцент се поставя върху изпълнението, ориентирано към постигане на заложените междинни цели и целеви стойности, определени във връзка с всяка специфична цел на ПНИИДИТ, като от междинния преглед на програмата зависи и окончателното разпределение на сумата за гъвкавост, съгл. член 18 на Регламент (ЕС) 2021/1060.

За целта специално внимание ще бъде отделено на оценката на ефективността и ефикасността на мерките за подпомагане по ПНИИДИТ, методите за предоставяне на подкрепата по програмата, в т.ч. по отношение на заложените показатели и системата за тяхното отчитане, изпълнението на финансовите инструменти както и качеството на изпълнение като цяло.

Получаването на навременна информация относно напредъка и резултатите от изпълнението на процедурите и финансовите инструменти по ПНИИДИТ, особено за онези, стартирали в началото на програмния период, ще допринесе в значителна степен за навременното предприемане на необходимите корективни мерки и своевременното разпределение на сумата за гъвкавост.

Планът за оценка гарантира получаване на своевременна информация и увереност, че предприетите от УО действия водят до постигане на специфичните цели по приоритети на Програмата, дават своя принос за изпълнение на целите на политиката и гарантират положително въздействие върху целевите групи и икономиката на страната като цяло. В този смисъл важен акцент в Плана за оценка е и фокусът върху специфични теми и въпроси, които са от съществено значение за качествено изпълнение на програмата, напр. приносът и въздействието на изпълнението на мерките по програмата за използването на ИКТ и цифрови технологии, вкл. в подкрепа на НИРД, подобряването на конкурентоспособността на бизнеса, прилагането на финансови инструменти в подкрепа на бизнеса, вкл. в комбинация с грант, приносът към прилагането на териториалните инструменти (ИТИ), влиянието на програмата върху хоризонталните въпроси и др.

III. Основни критерии за оценка

Петте основни критерия за оценка, упоменати в чл. 44 (1) от Регламент (ЕС) № 1060/2021, осигуряват обща база за структуриране на оценките, като Комисията препоръчва прилагането им при планирането и провеждането на оценки:

- **Ефективност:** Анализът на ефективността разглежда доколко успешни са били действията на ЕС при постигането или напредъка в постигането на поставените цели. Оценката формира становище относно напредъка, постигнат до момента и ролята на интервенцията за постигане на наблюдаваните промени. Ако целите (обща, специфични, оперативни) не са постигнати, или не вървят по план, се прави оценка на степента, в която напредъкът не е достигнал целта и какви фактори са повлияли, защо дадена интервенция е била неуспешна, или защо все още не е постигнат резултатът от нейното изпълнение. Анализът също така

следва да включи дали целите все още могат да бъдат постигнати навреме или в случай, че не могат - с какво забавяне.

- **Ефикасност:** Ефикасността разглежда връзката между ресурсите, използвани за осъществяване на интервенцията, и промените, генерирани вследствие на интервенцията (които могат да бъдат положителни или отрицателни). Разликите в начина, по който се подхожда към и провежда дадена интервенция, могат да имат значително влияние върху ефектите, което предполага необходимостта да се обмисли дали други избори биха постигнали същите ползи при по-малко разходи или по-големи ползи при същите разходи.
- **Относимост:** Относимостта разглежда връзката между идентифицираните нужди и проблеми и целите на интервенцията, като следователно засяга аспекти на дизайна на интервенцията. Обстоятелствата и контекстът се променят с времето. Някои цели могат да бъдат постигнати или заменени; нуждите и проблемите се променят и възникват нови. Анализът на относимостта е важен, защото в случай, че дадена интервенция не помогне за справяне с настоящите нужди или проблеми, то тя вероятно вече не е подходяща, независимо колко е ефективна, ефикасна или последователна. Ето защо съществува силна връзка между анализа на относимостта и критериите за добавена стойност на ЕС, които оценяват дали действията продължават да бъдат оправдани на ниво ЕС.
- **Съгласуваност:** Оценката на съгласуваността включва разглеждане на това колко добре или не различните действия работят заедно. Поради наличието на много и различни участници, участващи в много и различни интервенции, както в ЕС, така и извън него, дори малки промени в начина, по който една интервенция е проектирана или изпълнена, могат да предизвикат подобрения или несъответствия с други текущи действия. Проверката на вътрешната съгласуваност включва разглеждане на начина, по който различните компоненти на програмните интервенции работят заедно за постигане на целите на програмата (съгласуваност на мерките в политика/конкретна цел, политика/специфични цели). Подобни проблеми могат да възникнат на различни нива и извън дадена програма: например между интервенции в рамките на една и съща област на политиката, подкрепяни чрез различни инструменти на ЕС и/или национални инструменти (напр. съгласуваност между национални и регионални програми), или в области, в които следва да се работи съвместно (напр. Политика за околната среда).
- **Добавена стойност от ЕС:** При оценката на добавената стойност от ЕС се търсят промени, които могат да бъдат приписани на приноса от ЕС. Добавената стойност може да бъде демонстрирана чрез показване на ролята, която финансирането от ЕС играе при финансирането на действия, които иначе не биха се осъществили, които се извършват в по-голям мащаб или които се случват по-рано, отколкото иначе би било възможно.

IV. Основни принципи при провеждане на оценка на ПНИИДИТ

Осъществяването на оценки на ПНИИДИТ е базирано на спазването на следните четири основни принципа:

- **Пропорционалност.** Принципът на пропорционалност изисква броят и обхватът на предложените оценки по време на изпълнението на оперативната програма да бъдат пропорционални на размера и ресурсите на програмата или на „потенциалните рискови области“, свързани с нейното изпълнение;

- **Независимост.** За да се гарантира безпристрастност на резултатите, оценката следва да се извършва от вътрешни или външни експерти, които са функционално независими от органите, отговарящи за изпълнението на програмата (Регламент (ЕС) № 1060/2021, чл. 44 (3)). Тази независимост е от съществено значение за добрата оценка, при която оценителите ще преценяват конструктивно и ще дават експертни мнения относно различните елементи на програмата;
- **Партньорство.** Партньорството е съществен елемент при планирането и осъществяването на оценката. То се основава на консултации с и участие на всички заинтересовани страни и осигурява основа за откритост и прозрачност на процеса по оценка.
- **Прозрачност.** Съобразно изискванията на чл. 44 (7) от Регламент (ЕС) № 1060/2021, проведените оценки се правят публично достояние в интерес на прозрачността и с цел стимулиране на публичния дебат по отношение на резултатите от оценката.

V. Стратегия за гарантиране използването на резултатите от проведените оценки на ПНИИДИТ и осигуряване на публичност

За осигуряването на прилагането на резултатите от оценките по ПНИИДИТ ще се предприемат следните действия:

- Изискване за изрични, ясни и конкретни заключения и препоръки в оценителните доклади;
- Представяне на резултатите от оценките в подходящ обем и формат на съответните потребители;
- Изготвяне на План за действие по препоръките от всяка оценка и проследяване на напредъка в изпълнението му.

Друг механизъм за гарантиране на използването на резултатите от оценките е включването на заинтересованите страни в процеса на оценка и разпространение на информация. Това ще доведе и до повишаване на доверието в резултатите от оценките, и подобряване изпълнението на препоръките.

Един от най-важните фактори за използване на резултатите е качеството на оценките и тяхното планиране (разпределението им във времето), така че изводите и препоръките да са навременни и налице в момент, когато са от значение за вземането на решения.

Всички резултати и заключения от извършените оценки се докладват на Ръководителя на УО, с оглед подобряване управлението и изпълнението на ПНИИДИТ. Напредъкът при извършването на оценките и основните изводи и препоръки от тях се представят по време на срещите за преглед с Комисията и се включват в информацията относно напредъка в изпълнение на оценките, представяна на заседанията на КН.

Въз основа на резултатите и констатациите от извършените оценки, сектор ПНИИДИТ в отдел „Програмиране“ изготвя и представя за одобрение на Ръководителя на УО План за действие за изпълнение на отправените препоръки. Преди одобряването му, Планът се съгласува със заинтересованите отдели и сектори в УО, както и с други заинтересовани страни, отговорни за действията, които следва да се предприемат. Плановите за действие определят дейностите, необходимите за изпълнение на отправените препоръки, отговорниците и сроковете и, в случай на необходимост, нужните допълнителни ресурси и техните източници. Напредъкът по изпълнението на Плановите за действие също се докладва на КН.

Осигуряване на публичност на резултатите от проведените оценки и дейностите по оценка

Оценките няма да имат последици, ако техните резултати и препоръки не бъдат разпространени. Целта на разпространение на резултатите от оценките е да се осигури прозрачност, публичност и достъп до препоръките и изводите от проведените изследвания на всички заинтересовани страни и да насърчи тяхното използване като инструмент за управление – вземане на управленски решения и предприемане на действия. Това е важно условие за правилното отразяване на изводите и резултатите от оценките в процеса на програмиране и изпълнение, за повишаване на общия ефект от провеждането на оценките, за по-добро разбиране за програмата, нейните резултати и въздействия, съществуващи добри практики и др.

Отговорните за възлагането и осъществяването на оценки следва да осигурят комуникирането и използването на техните резултати. Внимателно трябва да бъдат идентифицирани потенциалните им потребители – управленци, бенефициенти, заинтересовани лица, широка общественост, като на база на това се подберат най-подходящите канали за комуникация.

В допълнение, съгласно изискванията на чл. 44 (7) от Регламент (ЕС) № 1060/2021, проведените оценки са публично достояние и в интерес на прозрачността и с цел стимулиране на публичния дебат по отношение на резултатите от оценката същите се публикуват на уебсайта с информация за Програмите, за които органът отговаря, съгл. чл. 49 (1) от Регламент (ЕС) 1060/2021, единния информационен портал за ЕФСУ в България, както и на други подходящи за целта източници на информация. УО предвижда да представя резултатите от всички оценки на ПНИИДИТ и на вниманието на КН и на широката общественост, като за целта, освен официалната Интернет-страница на Програмата, ще бъдат използвани и други подходящи комуникационни канали.

Обосновка на наличния капацитет за изпълнение на Плана за оценка на ПНИИДИТ

Осигуряването на ресурси и капацитет за извършване на оценки е регламентирано в чл. 35, (1), чл. 35, (2д) и чл. 36, (1). на Регламент (ЕС) 1060/2021. Човешките и финансови ресурси, необходими за извършване на оценките по ПНИИДИТ са идентифицирани и планирани в ГД ЕФК.

В рамките на сектор ПНИИДИТ, който се занимава изключително с програмата в отдел Програмиране на ГДЕФК са определени двама експерти, чиято работа е фокусирана върху координиране на дейностите по оценката на оперативната програма.

В рамките на приоритетна ос 3 „Техническа помощ“ на ПНИИДИТ, са предвидени средства за гарантиране на финансовото обезпечаване на дейността по оценка и развитие на капацитета за оценка в рамките на УО. Основните дейности по отношение на оценката включват:

- Засилване ролята на оценките като инструмент за повишаване на ефективността и ефикасността на програмата чрез изграждане на култура за оценки, обмяна на знания и сътрудничество, укрепване на капацитета за планиране и възлагане на оценки, осигуряване на данни, необходими за целите на оценките и използване на резултатите от оценките;
- Повишаване на капацитета на служители, пряко участващи и подпомагащи планирането, управлението, изпълнението, наблюдението, оценката и контрола на ПНИИДИТ чрез осигуряване на участие в обучения, работни срещи, семинари, работни посещения, обмен на добри практики и опит и др. с конкретна насоченост по теми, актуални за изпълнението на програмата.

VI. Планирани оценки

Настоящият раздел съдържа списък и описание на предвижданите теми за оценка и индикативните дейности по оценката на ПНИИДИТ 2021-2027, индикативен график за тяхното извършване и друга релевантна информация съгласно изискванията на Регламент (ЕС) 1060/2021 и Работен документ на службите на Комисията: Изпълнение, мониторинг и оценка на Европейския фонд за регионално развитие, Кохезионния фонд и Фонда за справедлив преход през програмен период 2021-2027 г. Списъкът е индикативен и подлежи на редовно преразглеждане от УО и Комитета за наблюдение на ПНИИДИТ 2021-2027 с оглед отразяване на актуалните потребности от оценка.

За всяка оценка, Планът съдържа следната информация:

1. Предмет и обосновка на необходимостта от оценката, подход, основни въпроси за оценка, които впоследствие ще бъдат конкретизирани;
2. Продължителност и индикативен период за провеждане на оценката.
3. Индикативен бюджет за провеждане на оценката.

Предвидените обхват, дейности и въпроси за оценка са индикативни и могат да бъдат променени/ съкращавани/ допълвани в зависимост от конкретните потребности, възникнали към момента на инициране извършването на оценката. С изключение на ad-hoc оценките, проучванията и анализите, които могат да бъдат и вътрешни, в зависимост от спешността и сроковете за приключването им, всички останали планирани оценки е предвидено да бъдат осъществени от външни изпълнители.

Списъкът с индикативните теми за оценка през програмния период включва следните оценки:

- **Междинна оценка на ПНИИДИТ 2021-2027 г.**

Вид на оценката	Междинна оценка на ПНИИДИТ 2021-2027 г.
Предмет и обосновка	<p>Предмет на оценката ще бъде изготвяне на независим експертен анализ и оценка на качеството, ефективността и ефикасността на изпълнението на ПНИИДИТ 2021-2027, вкл. анализ и оценка на промените в нуждите на развитието към момента на междинния преглед, съгл. чл. 18 от Регламент (ЕС) 1060/2021. В рамките на оценката ще се извърши и анализ на напредъка при постигането на междинните цели, като се отчетат основните трудности възникнали при изпълнението на Програмата.</p> <p>Обект на оценката ще бъдат обявените процедури и процедурите в процес на изпълнение в рамките на периода от старта на ПНИИДИТ (м. януари 2023 г.) до края на 2024 г. като резултатите от междинната оценка следва да надградят и допълнят събраните количествени данни за целите на междинния преглед.</p> <p>Получените резултати от междинната оценка ще бъдат използвани и при окончателното разпределяне на сумата за гъвкавост, съгласно чл. 18 (2), или за набелязване на нови предизвикателства и изменение на Програмата, съгласно чл. 18 (3) от Регламент (ЕС) 1060/2021, както и като отправна точка</p>

	за евентуално изменение на Програмата, в случай че е приложимо.
Методи	<p>Използването на качествени и количествени методи гарантира обективен и достоверен анализ. Изборът на конкретни методи е според подхода на извършващия оценката, но могат да се посочат най-често използваните:</p> <ul style="list-style-type: none">○ Кабинетно проучване○ Експертен панел○ Фокус групи○ Интервюта○ Статистически анализ○ Финансов анализ, в т.ч. анализ „разходи-ползи“ <p>При извършване на оценката следва да се спазват насоките на ЕК, които касаят обхват, методи и крайни резултати от оценки за напредъка</p>
Индикативни дейности по оценката	<ul style="list-style-type: none">• Преглед и анализ на новите предизвикателства, набелязани в съответните специфични за държавите-членки препоръки, приети през 2024 г.• Преглед и анализ на напредъка при изпълнението специфичните цели по приоритети на ПНИИДИТ.• Преглед на етапните и целевите стойности на показателите по ПНИИДИТ и преценка до каква степен те са коректно определени, измерими и постижими.• Анализ и оценка на ефективността и ефикасността на изпълнението на програмата.• Анализ и оценка на промените в нуждите на развитието по отношение на релевантност на идентифицираните в процеса на програмиране нужди на целевите групи и на методологията за определяне на показателите за продукт и резултат и техните целеви стойности.• Анализ и оценка на социално-икономическата среда и влиянието ѝ за изпълнението на ПНИИДИТ.• Актуалност на предварителната оценка за прилагане на финансовите инструменти по ПНИИДИТ.
Основни оценителни въпроси	<p>Оценката ще изследва, без да са изрично изброени, следните въпроси:</p> <ul style="list-style-type: none">• Съответства ли предоставената подкрепа на специфичните цели по Приоритети съгласно Стратегията на ПНИИДИТ?• Адресирани ли са релевантно нуждите на целевите групи? Настъпили ли са промени в идентифицираните в процеса на програмиране нужди на целевите групи?

		<ul style="list-style-type: none">• Какво е мнението на бенефициентите и заинтересованите страни относно вече стартиралите мерки по Програмата?• Какви трудности срещат бенефициентите при изготвянето на проектни предложения, кандидатстването за подкрепа и изпълнението на проекти по Програмата? Как тези процеси биха могли да бъдат опростени?• Каква е ефективността и ефикасността на интервенциите по ПНИИДИТ към средата на програмния период от гледна точка на постигнати етапни цели на ниво специфична цел по Приоритети на Програмата?• Наблюдава ли се забавяне в изпълнението и какви са причините за това? Има ли надвишени етапни стойности на показателите и какви са причините за това?• Релевантна и актуална ли е методологията, прилагана от УО за изчисление на етапните и целевите стойности на показателите по специфичните цели на Програмата?• Съответства ли предоставената подкрепа на предвидените за финансиране типове дейности в рамките на специфичните цели на Програмата?• Какъв е напредъкът в прилагането на териториалният инструмент ИТИ по ПНИИДИТ?• Как се изпълняват ангажиментите на ПНИИДИТ във връзка със спазване принципа на съгласуваност и допълняемост с други програми и финансови инструменти на ЕС? Каква е оценката на синергиите между тях?• Каква е оценката за ролята и участието на партньорите в изпълнението на ПНИИДИТ?• Настъпили ли са промени в социално-икономическата среда в страната в периода от старта на Програмата до момента на извършване на оценката?• Необходимо ли е извършването на промени в ПНИИДИТ на база настъпили промени в целевите групи, в техните нужди и социално-икономическата среда като цяло?• Какъв е приносът на ПНИИДИТ към средата на програмния период за постигане на хоризонталните принципи, адресирани в чл.9 от Регламент (ЕС) 1060/2021?
Период оценката	на	2023-2025 г.
Срок изпълнение	на	9 месеца
Прогнозен бюджет		До 150 000 лв.

- **Оценка на напредъка в изпълнението на финансовите инструменти по ПНИИДИТ 2021-2027**

Вид на оценката	Оценка на напредъка в изпълнението на финансовите инструменти по ПНИИДИТ 2021-2027
Предмет и обосновка	<p>Предметът на оценката е извършване на оценка на изпълнението на финансовите инструменти, създадени и управлявани по ПНИИДИТ.</p> <p>Основната цел на оценката е да даде навременна информация на УО, както и на всички заинтересовани страни относно функционирането на системите за предоставяне на подкрепа посредством финансови инструменти и комбинацията им с грантове. Оценката следва да даде отговор на въпроса кои използвани финансови инструменти са дали най-добро отражение при посрещане на нуждите на целевите групи, като резултатите от оценката ще бъдат взети под внимание при структурирането на подобни публични и/или национални инструменти. При прегледа на напредъка на финансовите инструменти ще се отчетат и препоръките направени в доклада на Съвместния изследователски център за оценка на системите за технологичен трансфер в България, Румъния и Хърватия.</p>
Методи	<p>Използването на качествени и количествени методи гарантира обективен и достоверен анализ. Изборът на конкретни методи е според подхода на извършващия оценката, но могат да се посочат най-често използваните:</p> <ul style="list-style-type: none">○ Кабинетно проучване○ Експертен панел○ Фокус групи○ Интервюта○ Статистически анализ○ Финансов анализ <p>При извършване на оценката следва да се спазват насоките на ЕК, които касаят обхват, методи и крайни резултати от оценки за напредъка.</p>
Индикативни дейности по оценката	<ul style="list-style-type: none">• Преглед и анализ на напредъка при изпълнението на финансовите инструменти по Програмата.• Анализ и оценка на промените в нуждите на развитието по отношение на релеванност на идентифицираните в процеса на програмиране нужди на целевите групи и съответствието им с подкрепата, предоставяна посредством финансовите инструменти по ПНИИДИТ.• Анализ и оценка на социално-икономическата среда и влиянието ѝ за изпълнението на финансови инструменти по ПНИИДИТ.

		<ul style="list-style-type: none"> Анализ и сравнение със сходни инструменти на пазара (например инструменти на ЕИФ). Оценка на въздействието от изпълнението на финансовите инструменти по ПНИИДИТ.
Основни оценителни въпроси		<p>Оценката ще изследва, без да са изрично изброени, следните въпроси:</p> <ul style="list-style-type: none"> Какъв е интересът за финансиране на проекти чрез финансови инструменти или комбинация грант/финансов инструмент? Има ли промени в нуждите на бенефициентите и какви са те? Адресирани ли са нуждите (потребности, оборотни средства и развитие) на целевите групи (крайни получатели)? Кои са целевите групи (крайни получатели), при които се наблюдава промяна? Какъв е напредъкът по отношение на изпълнението на финансовите инструменти по ПНИИДИТ? В каква степен получателите на подкрепа чрез финансови инструменти по ПНИИДИТ биха били финансирани без подкрепата на Програмата? Какви са външните фактори, които са повлияли върху изпълнението на финансовите инструменти по ПНИИДИТ и в каква степен? Положително или отрицателно е било това влияние? Съществуват ли примери за добри практики и какви са поуки от изпълнението на финансовите инструменти по ПНИИДИТ? Какви са основните препоръки в областта на подкрепата чрез финансови инструменти и комбинацията грант/финансов инструмент за следващия програмен период?
Период	на	2026-2027 г.
Срок	на	8 месеца
изпълнение		
Прогнозен бюджет		До 100 000 лв.

• **Оценка на въздействието на ПНИИДИТ 2021-2027**

Вид на оценката	Оценка на въздействието на ПНИИДИТ 2021-2027
Предмет	Оценката е в съответствие с чл. 44 (2) на Регламент (ЕС) 2021/1060, съгласно който до 30 юни 2029 г. се прави оценка
обосновка	

	на въздействието на всяка програма, като надгражда и актуализира резултатите от всички предходни оценки.
Методи	<p>Използването на качествени и количествени методи гарантира обективен и достоверен анализ. Изборът на конкретни методи е според подхода на извършващия оценката, но могат да се посочат най-често използваните:</p> <ul style="list-style-type: none">○ Кабинетно проучване○ Експертен панел○ Фокус групи○ Интервюта○ Статистически анализ○ Финансов анализ <p>При извършване на оценката следва да се спазват насоките на ЕК, които касаят обхват, методи и крайни резултати от оценки за напредъка.</p>
Индикативни дейности по оценката	<p>Индикативният обхват на оценката включва следните дейности:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Оценка на приноса на подкрепата от ЕФСУ за постигане на специфичните цели по приоритетите на ПНИИДИТ.2. Оценка на ефективността и ефикасността на изпълнението по приоритети, базирано на анализ и оценка на трите приоритетни оси при отчитане на техните специфични целеви групи, специфични цели и обявени през периода процедури за предоставяне на БФП/финансови инструменти/БФП+финансови инструменти;3. Въз основа на резултатите от оценката, формулиране на добри практики, поуки, и конкретни изводи и препоръки за съответни действия и механизми, които следва да бъдат взети под внимание при програмирането за програмен период 2028-2034 г.
Основни оценителни въпроси	<p>Оценката ще изследва, без да са изрично изброени, следните въпроси:</p> <ul style="list-style-type: none">• Каква е ефективността на интервенциите по ПНИИДИТ, разглеждана като съотношение между поставените цели и постигнатите резултати?• Каква е ефикасността на интервенциите по ПНИИДИТ, разглеждана като съотношение между вложените ресурси и постигнатите резултати?• Каква е устойчивостта на интервенциите по ПНИИДИТ, разглеждана като съотношение между идентифицираните нужди и постигнатите резултати?• Какъв е приносът на подкрепата от ЕФРР за постигане на целите по всеки приоритет на ПНИИДИТ? До каква степен са постигнати целевите стойности на показателите,

		<p>заложен във всеки приоритет? Какви са причините за неизпълнение, ако такава се идентифицира?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Какъв е приносът на подкрепата от ЕФРР чрез ПНИИДИТ за постигане на целите на хоризонталните принципи? • Какви са основните поуки от гледна точка на дизайна на интервенциите и внедрените системи за управление и контрол? • До каква степен са взети предвид препоръките от други анализи и оценки (например препоръките от доклада на СИЦ във връзка с оценка на системите за трансфер на технологии на България, Хърватия и Румъния) и как се отразяват на дизайна на поканите/результатите на програмата? • Какво е въздействието от изпълнението на финансовите инструменти по ПНИИДИТ? • Кои са идентифицираните непланирани ефекти (положителни и отрицателни) от интервенциите по ПНИИДИТ? • Кои са примерите за добри практики и научени уроци, които могат да бъдат изведени в резултат от изпълнението на ПНИИДИТ?
Период	на	2027-2029 г.
Срок	на	10 месеца
изпълнение		
Прогнозен бюджет		250 000 лв.

- **Предварителна оценка и стратегическа оценка на въздействието върху околната среда за програмен период 2028-2034**

Вид на оценката		Предварителна оценка и стратегическа оценка на въздействието върху околната среда за програмен период 2028-2034
Предмет	и	Предвид факта, че към момента не са разработени документи, вкл. и Регламенти за следващия програмен период, настоящият План за оценка предвижда възможността за изготвяне на предварителна оценка и стратегическа оценка на въздействието върху околната среда на програма за програмен период 2028-2034 г., без да посочва конкретни аргументи, дейности, обхват и оценъчни въпроси за тази оценка. Предварителната оценка ще се проведе в периода 2026-2027 г., паралелно с процеса на разработване на програмата. Стратегическа оценка на околната среда ще бъде извършена в случай на постановена преценка за това,
обосновка		

		съгласно изискванията на Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми.
Период оценката	на	2026-2027 г.
Срок изпълнение	на	10 месеца
Прогнозен бюджет		50 000 лв.

- **Текущи/тематични оценки на изпълнението по специфични цели на ПНИИДИТ 2021-2027**

През целия програмен период Управляващият орган на ПНИИДИТ гарантира извършването на текущи оценки, включително за оценяване на ефективността, ефикасността и въздействието на програмата въз основа на Плана за оценка, както и че всяка оценка е подложена на подходящо проследяване в съответствие с правилата за Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР). Текущата оценка се провежда под формата на поредица от оценки (или отделни оценителни действия), като се обръща специално внимание на необходимостта от надеждна връзка между мониторинга, оценката и процеса на вземане на решения. Текущите оценки могат да се отнасят до един или повече от следните критерии: ефективност, ефикасност, уместност, съгласуваност и добавена стойност за ЕС с цел подобряване на качеството на дизайна и изпълнението на ПНИИДИТ.

Текущата оценка на ПНИИДИТ може да бъде и “тематична”, оценяваща конкретни аспекти, теми и процеси, или фокусирана върху конкретни въпроси или подходи. Тематичните оценки предоставят средства за изследване на ефективността и въздействието на конкретни процеси/ подходи в дълбочина. Тези оценки могат да извлекат уроци/добри практики, научени на ниво приоритет, тематична цел, направление, дори процедура. Този тип оценка обикновено се използва в края на интервенциите. Целта е да се направят конкретни изводи по отношение на бъдещи интервенции, или преглед на напредъка в дадена област.

Предвидено е извършването на **четири текущи/тематични оценки за целия програмен период с общ бюджет до 500 000 лв.**

ПНИИДИТ е комплексна програма, обхващаща широк спектър на бенефициенти и заинтересовани страни, както и изпълняваща стратегически операции. **Тези стратегически операции са:**

- Устойчиво развитие на Центрове за върхови постижения (ЦВП) и Центрове за компетентност (ЦК), в т.ч. и на конкретни инфраструктури или техни обединения от НПКНИ
- Изграждане на мрежа от Европейски цифрови и иновационни хъбове (ЕЦИХ);
- Малки иновативни грантове (ваучерна схема) за малки и средни предприятия;
- Фонд за технологичен трансфер

През 2024-2025 г. е необходимо да се осъществи междинен мониторинг и оценка на стратегическите операции, като се направи оценка на напредъка спрямо междинните цели с оглед възможността за постигане на целевите стойности на индикаторите за изпълнение, измери се степента на изпълнение.

Основен методологичен подход към оценката на стратегическите операции трябва да бъде, на първо място, въздействието върху научно-иновационната система (създаване на ново знание, укрепване на научния потенциал, разпространение на знание, създаване на устойчиви партньорства наука-бизнес), като това се отнася до ЦВП, ЦК, иновационните ваучери, фонда за технологичен трансфер и ЕЦИХ. На второ място, това е въздействието за обществото (решения за справяне с глобалните предизвикателства, новости в областта на интелигентната специализация) – отнася се до ЦВП, ЦК, Сдружението за научноизследователска и развойна дейност (СНИРД) на София Тех Парк. На последно място, това е икономическото и технологично въздействие (технологично развитие и трансфер на технологии, икономически ръст от иновационни дейности, повишаване на частните инвестиции в НИРД) – отнася се до иновативните ваучери, фонда за технологичен трансфер и ЕЦИХ.

В тази връзка, предварително могат да бъдат обособени следните тематично-ориентирани оценки на дейности по ПНИИДИТ

- **Оценка на постигане на ключови индикатори за изпълнение (Key performance indicators) на националната мрежа от Европейски цифрови и иновационни хъбове (ЕЦИХ)** като предварително условия за тяхното продължаване и финансиране за още до 4 години. ЕЦИХ са от типа „грантове на действието“ или action grants и тяхната дейност е насочена към предоставяне на иновативни услуги за малки и средни предприятия в няколко приоритетни направления сред които киберсигурност, цифрови технологии, интелигентно земеделие и други. Предвид спецификата на операцията за изграждане на ЕЦИХ, а именно допълващо финансиране и алтернативно финансиране, е важно след първоначалното им структуриране и осъществяване на дейност да бъдат поставени пир еднакви условия за тяхното продължаване. ЕЦИХ, които получават подкрепа и чрез програма „Цифрова Европа“ ще бъдат оценени в цялост от страна на Европейската комисия, като задачата на УО на ПНИИДИТ е да осигури релевантна оценка и на ЕЦИХ, финансирани посредством алтернативно финансиране, т.е. чрез „Печат за високи постижения“;
- **Оценка на 6 центъра за върхови постижения, 10 центъра за компетентност, СНИРД на София Тех парк и 2 центъра за компетентност - обединения на научни инфраструктури от Националната пътна карта за научна инфраструктура, определени с Решение на МС.** Това са големи и дългосрочни проекти, които са изградени, по предходни програмни периоди и през настоящия програмен период следва да преминат в оперативна фаза и да се наложат като съвременни научно-иновационни комплекси. От голямо значение ще бъде извършването на оценка на въздействието на цялостния период на изграждане и дейност и на тази база вземане на информирани и научно-обосновани решения за тяхното бъдещо функциониране. Следва да се отбележи, че 14 от тези центрове вече са били обект на оценка от страна на съвместния изследователски център на Европейската комисия, на базата на която е планирана процедурата по ПНИИДИТ. В тази връзка ще се изследва възможността отново чрез СИЦ да бъде направена и тази последваща оценка с всички включени в процедурата конкретни бенефициенти.
- .
- **Специални (ad-hoc) оценки, проучвания и анализи**

УО на ПНИИДИТ може да провежда ad-hoc оценки, анализи и проучвания, в случай че бъде установена конкретна необходимост от извършване на такива. Ad-hoc оценките и анализите могат да бъдат вътрешни или външни. Някои от ситуациите, при които може да се наложи извършването на такива оценки, анализи и проучвания са:

- Оценки наложени вследствие на предложения за промяна на програмата;
- Провеждане на проучвания и анализи по конкретни въпроси свързани с изпълнението на програмата или програмирането на следващия програмен период;
- Цялостна оценка на Иновационната стратегия за интелигентна специализация в подкрепа на програмирането за периода 2028-2034;
- Други.

Общият бюджет за провеждане на оценките е до 200 000 лв.

VII. Методи за оценка

При определяне на методите за оценка на всяка конкретна оценка, УО ще конкретизира същите на етап изготвяне на задание за провеждане на обществена поръчка като ще се възползва от възможността да изиска принос от кандидатите за допълване на методите и инструментариума за оценка в техническите им предложения, когато е уместно.

Основните методи, които ще бъдат приложени за оценките на ПНИИДИТ, в т.ч. и при оценката на въздействието, могат да се обобщят по следния начин:

- **Оценка на процесите и изпълнението (process/ performance evaluation)** – Този тип оценка има за задача да анализира ефективността на работата/процесите/системите и да предложи подходящи мерки, с оглед на тяхното ускоряване и подобряване.
- **Оценка на въздействието (impact assessment)** – когато се касае за операции със значително социално-икономическо въздействие или въздействие върху околната среда;
- **Оценка, базирана на теорията** – При този тип оценки основно следва да се приложат традиционни изследователски методи – както качествени, така и количествени. Сред най-често използваните в първата група са набиране и преглед на специализирана литература и документи, провеждане на интервюта и фокус групи, изследване на конкретни случаи и други. Сред вторите – използване на методи на описателната статистика, логически модели, метод за изчисление на разходи за единица продукт (при оценка на ефикасността), извадкови статистически изследвания или различни вариации на методи, при които се остойностяват ползите и разходите.
- **Контрафактологични оценки на въздействието** – При този тип оценки стремежът е да се изясни каква част от получения след края на дадена интервенция резултат се дължи на тази интервенция.
- **Метод на триангулацията** – Данните и заключенията трябва да бъдат обосновани чрез използване на поне два източника на информация с цел получаване на потенциално адекватно ниво на достоверност. Оценителят следва да използва множество източници на информация по време на оценяването и да разчита на данни, които се подкрепят съгласувано от информационните източници. Следва да се използва подход, базиращ се на доказателства (тоест количествен, основаващ се на факти и цифри) и базиращ се на мнения (тоест субективни източници, такива като интервюта, проучвания, фокус групи), с цел да изследва по метода на триангулацията получените данни и заключенията относно всички оценъчни въпроси, когато този подход е приложим.

При извършване на оценка, изпълнителите трябва да използват следните **основни източници на информация:**

- ИСУН;
- Национален статистически институт;
- Евростат;
- Национални стратегически, планови и програмни документи, обнародвани в държавен вестник или в правителствения портал за обществени консултации – www.strategy.bg, както и официални интернет страници на съответните отговорни институции;
- Търговски регистър, публични регистри на държавни органи;
- Данни и информация на Европейската комисия;
- Данни и информация, предоставена от УО на ПНИИДИТ;
- Служебна информация, предоставяна от бенефициентите в техническите и финансовите им доклади за изпълнение и набирана от служителите на УО в рамките на процесите на мониторинг и верификация;
- Данни от иконометричния модел СИБИЛА за оценка на ефектите от ЕСИФ/ЕФСУ върху икономиката на България, поддържан от Министерство на финансите;
- Информация, събрана от проведени теренни и др. проучвания, осъществявани от избраните изпълнители;
- Друга специфична информация (предишни анализи, изследвания, оценки, двата доклада на СИЦ и пр.)

VIII. Индикативен график

Графикът за провеждане на оценките е съобразен с препоръките на ЕК по отношение на плановете за оценка, според които, оценките на въздействие следва да се залагат възможно най-късно в края на периода, за да бъдат налични очакваните резултати, и възможно най-рано, така че констатациите от тях да бъдат от полза при вземане на управленски решения и програмиране на следващия период.

Редовен преглед на Плана за оценка, и извършване на актуализация при нужда, ще се осъществява от сектор ПНИИДИТ в отдел „Програмиране“ поне веднъж годишно. Евентуалните изменения в плана (добавяне на нови оценки, сливане или отпадане на заложените оценки) подлежат на одобрение от КН по предложение на Ръководителя на УО на ПНИИДИТ.

Таблица 1

План-график за илюстриране на координацията между планираните оценки на ПНИИДИТ и цялостното изпълнение на програмата, включително установената система за докладване на постигнатия напредък

Наименование на оценката		Година										
		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
1	Междинна оценка на ПНИИДИТ											
2	Оценка на финансовите инструменти по ПНИИДИТ											
3	Оценка на въздействието на ПНИИДИТ											
4	Предварителна оценка за следващия програмен период											
5	Текущи/ тематични оценки на ПНИИДИТ											
6	Специални (ad-hoc) оценки, анализи и проучвания											

Междинен мониторинг и оценка на стратегически операции (2024-2025)

Изграждане на мрежа от европейски цифрови и иновационни хъбове

- междинна оценка на изпълнението и напредъка спрямо Key performance indicators;
- съвместно с Digital Europe Program;
- критерий за последващо финансиране;

Иновационни ваучери

- вътрешна оценка на напредъка спрямо междинни цели с оглед възможността за постигане на целевите стойности;
- адаптиране на условия/оценка на потребността от повече информираност/достигане до повече целеви групи

Развитие на Центрове за върхови постижения и Центрове за компетентост

- степен на изпълнение на бизнес планове и програми за развитие;
- изпълнение на междинни цели

Основен методологичен подход към стратегическите операции на ПНИИДИТ

